

Komunitný plán
sociálnych služieb

Obce Čalovec

2024 – 2030

Úvod

1. **Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb**
 - 1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
 - 1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov
2. **Analýza sociologických a demografických údajov a sociálnej situácie**
 - 2.1. Obyvateľstvo
 - 2.2. Školstvo
 - 2.3. Služby
 - 2.4. Nezamestnanosť
3. **Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb**
 - 3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny
4. **Analýza požiadaviek príjemateľov sociálnych služieb**
 - 4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti
5. **Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb obce**
 - 5.1. Priority rozvoja sociálnych služieb obce
6. **Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb**
 - 6.1. Finančné podmienky
7. **Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb**
8. **Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie KPSS**
9. **Súlad poskytovania sociálnych služieb**

Záver

Použitá literatúra:

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020 a jeho pripravovaná aktualizácia na roky 2021-2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Programové vyhlásenie vlády SR 2021-2024
- Revidovaný národný akčný plán
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja
- Použité údaje z evidencie obyvateľstva a iných evidencií obecného úradu
- www.statistics.sk
- Internetová stránka obce Čalovec : www.calovec.sk

Obec Čalovec na základe schválených „Národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030“, zverejnených 12.03.2021 vrámci Národnej stratégie deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v SR“, schválenej uznesením vlády SR č. 222/2021 dňa 28.04.2021, pristúpila k aktualizácii „Komunitného plánu sociálnych služieb obce Čalovec. Právna štruktúra respektíve legislatívnym prameňom pre vypracovanie plánu korešponduje s podkaldovou charakteristikou zákona č. 448/2008 Z.z o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov.

Tento Komunitný plán obce v oblasti sociálnych služieb je vyhotovený na konkrétne dané obdobie od 2024-2030. V súlade s požiadavkami vývoja právneho základu sú do neho zapracované nielen aktuálne kvalitatívne a kvantitatívne ukazovatele udržateľnosti výkonu a rešpektovania sociálnych služieb, ale aj v niektorých jeho častiach sú obsiahnuté prognostické predstavy a návrhy všeobecného charakteru, samozrejme s platnou odvetvovou legislatívou.

Komunitné plánovanie sa v súčasnosti dostáva čoraz viac do poredia a stáva sa súčasťou regionálnej politiky. Predstavuje trojdimenzionálny vzťah medzi zadávateľmi, poskytovateľmi a užívateľmi sociálnych služieb. Je nástrojom, ktorý poukazuje na potreby občanov a následne hľadá riešenie ich sociálnych potrieb. Komunitné plánovanie zisťuje nedostatky v súvislosti s poskytovaním sociálnych služieb a stanovuje priority budúceho rozvoja.

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť ?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť ?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb ?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

Hlavným zámerom komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami v obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania)
2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúladovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu)
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služby, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnická služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok)
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií)
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, pracovňa, stredisko osobnej hygieny)

Štát v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách ukladá obci vypracovanie a schválenie komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030 ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálne technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť). Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom. Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obce zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými prioritami.

1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných zákonov

Miestna legislatíva:

- všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- Pôsobnosť obce podľa § 80 zákona 448/2008 Z.z.:

Obec

- vypracúva, schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja,
- je správnym orgánom v konaniach o
 - odkázanosti na sociálnu službu v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v dennom stacionári, o odkázanosti na opatrovateľskú službu,
 - zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
 - odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti,
 - povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,
- vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
- poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
 - sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
 - nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
 - opatrovateľskej služby,
 - prepravnej služby,
 - odľahčovacej služby,
 - pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
 - terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
- poskytuje základné sociálne poradenstvo,
- môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
- uzatvára zmluvu
 - o poskytovaní sociálnej služby,
 - o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
- môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
- môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu 13) a kontroluje hospodárenie s ním,
- poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
- kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
- ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
- vedie evidenciu
 - posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
 - rozhodnutí podľa písmena c),

3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
- r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
 - s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
 - t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
 - u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
 - v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

Aktualizovaný „Komunitný plán sociálnych služieb obce Čalovec na roky 2024 – 2030 predstavuje krátkodobý programový dokument sociálnej politiky obce v oblasti rozvoja sociálnych služieb, spracovaný so zameraním na jednotlivé cieľové skupiny, ktorým sú poskytované sociálne služby verejnými a neverejnými poskytovateľmi pôsobiacimi na území obce Čalovec.

Komunitný plán sociálnych služieb, ako nástroj rozvojových procesov sociálnej politiky obce stanovuje ciele, priority, opatrenia a konkrétne aktivity na zabezpečenie rozvoja sociálnych služieb pre obyvateľov obce Čalovec.

Cieľové skupiny

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čalovec na roky 2024 – 2030 plánuje rozvoj sociálnych služieb obce pre nasledovné cieľové skupiny:

- seniori, čiže obyvatelia po dovŕšení dôchodkového veku,
- občania s ťažkým zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom,
- rodiny s deťmi,
- občania ohrození rizikom sociálneho vylúčenia.

Cieľ Komunitného plánu sociálnych služieb obce Čalovec

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čalovec je vypracovaný na šesťročné obdobie a jeho cieľom je:

- vytvorenie podmienok pre poskytovanie kvalitných a dostupných sociálnych služieb pre jednotlivé sociálne skupiny,
- posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín,
- vytvorenie podmienok na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku či zhoršovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov,
- podporovanie trvalo udržateľného rozvoja obce s možnosťou budovania ďalších sociálnych zariadení
- zabezpečenie odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

Účastníci komunitného plánovania

Princíp komunitného plánovania predpokladá zapojenie a úzku spoluprácu troch subjektov:

- zadávateľov/objednávateľov sociálnych služieb,
- poskytovateľov sociálnych služieb,
- prijímateľov/užívateľov sociálnych služieb.

2. Analýza sociologických a demografických údajov

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Čalovec je „strategický strednodobý dokument, ktorý deklaruje víziu rozvoja obce prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života,“ teda aj komunitného plánu sociálnych služieb.

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti, ktoré sú vnímateľné aj na úrovni obce:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný

Poloha obce

Obec Čalovec má výmeru 2 320,8 ha a nachádza sa v juhozápadnej časti Slovenskej republiky. Z hľadiska územnosprávneho členenia SR obec na úrovni NUTS 3 patrí do Nitrianskeho kraja, na úrovni obvodov okresu Komárno (leží v jeho strednej časti).

Obec Čalovec zo severu a z východu susedí s obcou Kameničná, zo západu s obcami Zemianska Olča a Okoličná na Ostrove, z juhu s obcou Zlatná na Ostrove a mestom Komárno.

Obec Čalovec je súčasťou okresu Komárno, je členom regiónu "Dolný Žitný ostrov" a územne patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Vznik obce – história obce

Chotár obce je dôležitou archeologickou lokalitou, kde bolo objavené popolnicové pohrebisko a sídlisko severopanónskej kultúry zo staršej doby bronzovej, keltské pohrebisko, rímsko - barbarské sídlisko, slovansko - avarské pohrebisko a slovanské sídlisko z čias Veľkomoravskej ríše. Podľa najnovších výskumov bol nepretržite osídlený od staršej doby bronzovej.

Dnešný názov používa až od roku 1948.

Obec nielen v rannom stredoveku, ale ešte aj v roku 1592 patrila hradu Komárno. Krátko potom ju vlastnili viaceré šľachtické rody.

V r. 1938 - 1945 bola obec súčasťou Maďarska.

Miestni obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, chovom dobytky a rybárstvom.

Obec sa prvý krát spomína v roku 1268 v metačnej listine Komárňanského hradu ako "Willa Megerch, guae sita est inter arundines" (Dedina Megerch, ktorá sa rozprestiera medzi trst'ou). Obec vo zväzku hradných majetkov Komárna sa spomína ešte v roku 1594, dokumenty o ťažko prístupnej dedine schúlenej v nehostinných oblastiach močiarov sa nezachovali, návštevníci tieto miesta neradi vyhl'adávali.

V súpise z roku 1549 sa tu spomína osem pôrt, v roku 1556 deväť, v roku 1576 tu bolo desať pôrt jogabiónov a v roku 1592 24 sedliackych usadlostí. V roku 1667 v účtoch komárňanskeho hradného kapitána sa uvádza, že v obci bol rybník Bula. Neskôr časť tunajších majetkov dávalo hradné panstvo Komárno do prenájmu, alebo sa tu predávali malé zemianske majetky a tak v roku 1600 sa tu stretávame s Antonom Demjénom a Jánom Dancsym.

Obec sa neskôr ako súčasť hradného majetku Komárno dostáva do rúk Zichyovcov, ale majetkové diely tu mala aj rodina Magyaryovcov. Čalovec viackrát napadli a spustošili turecké hordy. V roku 1686 nachádzame medzi zemepánmi rodinu Szabadhegyiovcov, v roku 1690 tu bolo 29 gazdov a 3 zemanía, tak bola obec jednou z najväčších dedín okolia. Aj Čalovec postihovali rôzne epidémie či prírodné katastrofy, hlavne povodne.

V chotári obce, kde aj tak bolo málo ornej pôdy, snahu tunajších poľnohospodárov často ničili povodne Dunaja a Váhu, nečudo, že boli nútení zaoberať sa aj rybolovom. Situácia v tomto ohľade sa postupne mení, keď v polovici 19. storočia gróf Ján Waldstein založil v Gabčíkove Žitnoostrovský spolok na reguláciu vôd. Systémom kanálov sa odvodňovali rozsiahle močiare, teda plochy ornej pôdy sa zvyšovali a rybolov tu začal zanikať.

V roku 1946 bolo deportovaných 70 tunajších rodín na prácu do českého pohraničia, ale za dva roky sa z nich väčšina vrátila. Do Maďarska bolo v rokoch 1947 – 1948 presídlených 71 rodín a miesto nich prišli Slováci z maďarských obcí. Tak sa národnostné a náboženské zloženie obyvateľov Čalovca dosť zmenilo, z prisťahovaných bola väčšina evanjelického náboženského vyznania.

Pozvoľný rozvoj Čalovca zabrzdila katastrofálna povodeň v roku 1965. Pri obnove obce pomohli hlavne okresy Pardubice a Domažlice, ale pomohla prakticky celá ČSSR.

Charakter zloženia obyvateľstva sa viackrát zmenilo v dôsledku osídľovania v krízových rokoch.

2.1. Obyvateľstvo

Priestorová a sociálna mobilita obyvateľstva navzájom od seba závisia. Zmena sociálnej štruktúry vyvoláva priestorové pohyby obyvateľstva. Migrácia občanov obce v podstate odráža rozdiely medzi okolitými sídlami v sociálnych a ekonomických podmienkach života ľudí.

Podľa posledných údajov k 1.1.2024 v obci Čalovec žije 1143 obyvateľov, z toho 556 mužov (48,64%) a 587 žien (51,36%). Vývoj počtu obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne. Z hľadiska národnostného zloženia obce je zmiešaná obec.

Veková štruktúra obyvateľstva:

Vek	Počet	% zastúpenia
0 - 14	149	13,04 %
15- a viac (muži)	475	41,56 %
15- a viac (ženy)	519	45,41 %

Podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov sa obec v súlade s § 11, odsek 3 zaraďuje do kategórie d/ obec s počtom od 1001 do 3000 obyvateľov.

Vývoj počtu obyvateľov obce Čalovec

Rok	Počet obyvateľov
1930	1 732
1970	1 533
2005	1 180
2006	1 183
2007	1 195
2008	1 177
2009	1 183
2010	1 185
2011	1 184
2012	1 171
2013	1 159
2014	1 167
2015	1 150
2016	1 159
2017	1 163
2018	1 166
2019	1 145
2020	1 140
2021	1 133
2022	1 125
2023	1 137
2024	1 143

2.2 Školstvo

Materská škola – Óvoda a Základná škola -Alapiskola v Čalovci sídlia v peknom prostredí v centre obce obklopené zeleňou a rozsiahlym areálom. Obidva inštitúcie zabezpečujú vyučovanie v slovenskom jazyku ako aj v jazyku národnostnej menšiny: v maďarskom jazyku. Prebiehajúca modernizácia školy ju má ešte viac otvoriť žiakom, rodičom a širokej verejnosti a prispieť tak k napĺňaniu a udržaniu výchovných a vzdelávacích cieľov. K ich dosiahnutiu slúži aj vlastný školský vzdelávací program, ktorý realizujú kvalifikovaní pedagógovia pomocou výchovno vzdelávacích aktivít. Pedagógovia sa žiakom venujú maximálne, niektorí až nad výkon svojej funkcie, čo sa odzrkadlí najmä pri rôznych kultúrnych a iných spoločenských podujatiach poriadaných či už školou, obcou alebo inými inštitúciami, kde svojou účasťou zabezpečia veľmi kvalitný kultúrny zážitok.

V školskom roku 2023/2024 navštevuje základnú školu 10 žiakov a materskú školu 29 detí.

2.3 Služby

V obci Čalovec je relatívne dobré zastúpenie živnostníkov, z celkového počtu podnikateľských subjektov v obci vyše 83% tvorili fyzické osoby. Rozhodujúca väčšina podnikateľov vyvíja svoju činnosť v službách.

Poľnohospodárstvo:

Poľnohospodárske družstvo AGRODRUŽSTVO Kameničná – rastlinná výroba, chov hovädzieho dobytká.

SHR – Attila Czöpek, Ľudovít Farkas, Zoltán Fűri, Viliam Bese, Alžbeta Csóková, Renáta Szabó, Jozef Gyurcsy, Andor György Szabó, Zuzana Toledano, MVDr. Jozef Ďurišin, Peter Hrabovský, Oľga Molnárová

Maloobchod:

Potraviny COOP Jednota

Potraviny REVAN

Potraviny P-Market

Potraviny Gizela Kováčsová

Kvetinárstvo – LILI FLORA

Záhradníctvo - GRAND GARDEN

Stravovacie a reštauračné služby:

Pohostinstvo u Pala

Bufet LIZBEK

CLUB PRESSO

Pizzéria Haraphat

Služby

Pošta Čalovec

Oprava automobilov - AUTOMONT-Attila Berecz

Stolárske práce - František Gombos

2.4. Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívni občania pracujú v miestnych podnikoch, či v súkromných alebo v štátnych, aj v poľnohospodárskom družstve. Väčšina občanov však za prácou dochádza denne alebo týždenne, niekedy aj v dlhších intervaloch do okolitých miest, obcí, ako aj do vzdialenejších miest. Veľa občanov odchádza za prácou aj do zahraničia.

Obec nemá informácie o zamestnaniach svojich občanov, o zamestnanosti. K dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Komárne, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie. (tento údaj nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu nedostatočných informácií a z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných občanov).

Z dostupných informácií je zostavený prehľad o počte nezamestnaných:

Rok Počet nezamestnaných evidovaných na ÚPSVaR

Komárno

2012	123
2013	134
2014	117
2015	89
2016	62
2017	45
2018	33

3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je jednotlivec, no najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom závislosti sociálne znevýhodnených ľudí na iných osobách alebo štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má klesajúcu tendenciu, čo poukazuje na úbytok populácie, migrácia, tento vývoj môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb. Veková štruktúra, ktorá je v súčasnej dobe stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať maximálnu pozornosť práve týmto vekovým kategóriám, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov vymedzujúcich potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku miere závislosti na pomoc pri sebaobslužbe a zdravotného postihnutia na základe štatistického predpokladu sme zisťovali predbežný počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, či sociálnych služieb.

Sociálne znevýhodnené skupiny v našej obci môžeme rozdeliť na:

- a/ seniori
- b/ nezamestnaní
- c/ deti a mládež
- d/ zamestnanci s nízkym vzdelaním
- e/ zdravotne postihnutí
- f/ občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie občanov.

Seniori

Identifikácia problémov

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na sociálnu službu
- chýba denné komunitné centrum pre seniorov
- chýba terénna sociálna služba
- osamelí seniori so zdravotnými problémami

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácii vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti od sociálnej pomoci
- vdovstvo - strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity.

Z hľadiska početnosti ide o jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárast v porovnaní s ostatnými kategóriami populácie komunity.

Občania nad 60 rokov (295 osôb) tvoria 25,81% z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že tvoria najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby.

Obec vytvára technické podmienky na činnosť miestnej organizácie Klubu dôchodcov, ktorá v obci

funguje už 15 rokov. Dnes má organizácia približne 30 členov. Počas trvania si vytvorila trvalé miesto v zapájaní sa do rôznych podujatí, ktoré sa konajú v obci priebežne počas roka. Pravidelne si organizujú posedenia, jednodňové výlety. Obec každoročne v októbri pripraví pre dôchodcov posedenie k „Mesiacu úcty k starším“, kde zo svojho rozpočtu prispieva na občerstvenie a nákupné poukážky pre nich.

Čo sa týka zdravotne ťažko postihnutých občanov je im obec nápomocná, či už v poradenských službách pri vyplňaní žiadostí na príspevky na rôzne kompenzácie, na ktoré majú nárok, ktoré sú po splnení všetkých náležitostí odovzdané na ÚPSVaR, alebo sa obec priamo podieľa na vybavovaní žiadostí o umiestnenie do domovov sociálnych služieb.

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí, zatiaľ jediná forma terénnych sociálnych služieb pre seniorov. Opatrovateľská služba tohoto typu sa v súčasnosti poskytuje pre jedného prijímateľa v rozsahu polovičného pracovného úväzku. Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby na území obce Čalovec je vypracovaná a schválená obecným zastupiteľstvom – VZN č. 9/2008.

Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym stupňom vzdelania

Identifikácia problémov

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami, ktorí nemajú riadny príjem a ktorí sa dostávajú do situácie pod úroveň životného minima
 - nie je vybudované prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou a odborníkmi ÚPSVaR.

V spolupráci s ÚPSVaR Komárno obec pravidelne organizuje aktivačné práce, dobrovoľnícku činnosť a zapája sa do ďalších projektov na úseku zamestnania dlhodobo nezamestnaných občanov. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce.

Dlhodobo nezamestnaní občania sú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stávajú neuplatniteľnými na trhu práce. U dlhodobo nezamestnaných klesá postupne aj sebavedomie a tým schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce.

Deti a mládež

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc
- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi žijú často na hranici životného minima

Obec prevádzkuje dve triedy materskej školy: s vyučovacím jazykom slovenským a s vyučovacím jazykom maďarským, základnú školu I. stupňa : s vyučovacím jazykom maďarským. Výborná je vzájomná spolupráca obecného úradu Čalovec so školskými zariadeniami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napríklad stavenie mája, obecné dni, a rôzne slávnosti.... Obec každoročne organizuje pre nich Deň detí, Mikulášske oslavy, súťaž v zbieraní opotrebovaných bateriek a žiaroviek s vecnými cenami pre víťazov, s ktorým mládež nabáda na zodpovedný prístup k separovaniu odpadu, k chráneniu životného prostredia. Pre športové vyžitie detí najmä v čase osobného voľna slúži areál školy, futbalové ihrisko, a detské ihriská. Funkčný je aj areál obecného futbalového klubu, kde sa aj mladí chlapci, žiaci a dorastenci spolu so staršími páni dostávajú do športovej formy a aby deti nepáchali v čase svojho voľna nekalé činnosti.

Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu na podporu detí zo sociálne slabších rodín, zásady poskytovania finančnej podpory pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni v prípade potreby je riešená s prostredníctvom ÚPSVaR Komárno. ÚPSVaR zasiela mesačne tieto dotácie na účet obce na stravovanie pre deti z rodín v hmotnej núdzi a dva krát ročne dotáciu na zakúpenie školských potrieb pre deti z rodín v hmotnej núdzi.

Obec nemá vypracované zásady poskytovania finančnej podpory pri narodení detí. Akt uvítania novorodencov je usporiadané na základe žiadosti rodičov podľa potreby.

Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine je potrebné orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately ale úzko spolupracuje v naliehavých prípadoch s ÚPSVaR, Oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Úlohou obce je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

Zdravotne postihnutí

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov so zdravotným problémami, ŤZP
- málo informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb
- prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou a odborníkmi
- chýba možnosť zametať zdravotne postihnuté osoby
- nie je vyriešená bezbariérovosť v obci
- chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých

Skupinu občanov, ktorej sociálne problémy vzniknú ako následok zdravotného postihnutia, ktoré je buď vrodené, alebo následkom úrazu, či choroby rozdelíme do základných kategórií:

- mentálne a psychické postihnutie
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia

Každá z uvedených kategórií postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb, čo sa týka druhov a foriem ich poskytovania. Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti. V obci nie je registrovaná miestna organizácia postihnutých osôb. Bezbariérovosť je v obci riešená len čiastočne. Obec v rámci svojich projektov na rekonštrukciu verejných budov rieši aj bezbariérové prístupy.

Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami

Identifikácia problému

- chýba vyhľadávacia činnosť občanov odkázaných na pomoc
- chýbajú preventívne sociálne opatrenia s financie
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu
- chýba terénna sociálna práca
- chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- rozširuje sa počet bezdomovcov
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole, iných návykových látok
- pasivita občanov riešiť veci verejne
- vandalizmus, násilie, drogová závislosť, alkoholizmus

Ide o najrôznorodějšíu sociálnu skupinu, preto aj potreby a prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto skupine zaraďujeme:

- občania prepustení z výkonu odňatia slobody
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- občania závislí od rôznych návykových látok

Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou exklúziou. Ich sociálnu situáciu už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobá, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo vysokej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevplyvajú na nich motivačne, aby zmenili svoju sociálnu situáciu.

Obec v rámci svojich možností podporuje začlenenie do spoločnosti najmä s aktívnym zapáhaním sa do programov Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny cez UPSVaR zameraných sa na zamestnanie dlhodobo nezamestnaných ľudí zo sociálne rizikových skupín.

Rómska komunita v obci nie je, preto nie je potrebné zabezpečiť sociálnu službu pre MRK.

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojené s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zdrojov a financovania sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

V obci nepôsobí žiadne sociálne zariadenie, v ktorom by mohli byť umiestnení prijímatelia sociálnej služby odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje rodina s využitím ďalších systémov zabezpečenia a pomoci cez dávky. Sociálne zariadenia, ktoré sa nachádzajú v blízkosti obce (Centrál n.o. Zlatná na Ostrove, OAZIS – Zariadenie sociálnych služieb Komárno, Domov dôchodcov Kližská Nemá) slúžia pre obyvateľov okolitých obcí ako aj pre našich obyvateľov.

Obec poskytuje tieto sociálne služby:

3.1.1. Opatrovateľská služba terénna

Obec Čalovec v rámci originálnych samosprávnych kompetencií poskytuje opatrovateľskú službu 1 občanovi obce (stav k 1.1.2024). Opatrovateľská služba sa poskytuje občanovi, ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby pri zabezpečovaní nevyhnutných životných úkonov, prác v domácnosti a zabezpečení kontaktu so spoločenským prostredím. Obec poskytuje opatrovateľskú službu v zmysle VZN obce Čalovec č. 9/2008 o poskytovaní opatrovateľskej služby.

3.1.2. Jednorazová finančná výpomoc

Obec nemá vypracovaný VZN na zásady, postup a podmienky poskytovania jednorazovej finančnej výpomoci.

3.1.3. Sociálne služby v oblasti sociálnoprávnej kurately a ochrany detí

Problematika tejto služby sa týka detí, ktoré potrebujú ochranu. Účelom zákona č. 305/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov je zabezpečenie predchádzania vzniku krízových situácií v rodine, ochrana práv, predchádzanie porúch psychického vývinu, fyzického a sociálneho vývinu detí a plnoletých fyzických osôb a na zabezpečenie zamedzenia nárastu sociálnopatologických javov.

Sociálno-právna ochrana je súbor opatrení na zabezpečenie:

- ochrany dieťaťa
- výchovy a všestranného vývinu dieťaťa v jeho prirodzenom rodinnom prostredí
- náhradného prostredia, ak nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine.

Dieťa má právo požiadať o pomoc pri ochrane svojich práv obec aj bez vedomia svojich rodičov alebo osoby, ktorá sa bezprostredne o dieťa stará. Tým nie sú dotknuté práva a povinnosti rodičov, vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. Rodič, ktorý sa o dieťa stará má rovnaké právo požiadať obec o pomoc.

Obec poskytne pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. Obec je v kontakte so zariadeniami, ako odbor sociálnych vecí a rodiny pri ÚPSVaR v Komárne.

Čo sa týka spolupráce obce s oddelením sociálnej kurately detí pri ÚPSVaR v Komárne je dostatočne zabezpečená. Úlohou obce by malo byť spracovanie VZN, ktorým by sa upravili podmienky pre poskytovanie sociálnoprávnej kurately detí.

Obec poskytuje aj tieto sociálne služby:

- funkciu osobitného príjemcu sociálnych dávok (v prípade záškoláctva)
- posedenie s jubilantmi / 80,75,90, 95 a vyššie výročia narodenia /
- stretnutia klubu dôchodcov
- uvítanie novorodencov do života obce, zakúpenie darčeka
- pomoc v krízových situáciách / rodinné tragédie, živelné pohromy.../

4. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

V Obci Čalovec v posledných rokoch, tak ako aj na celom Slovensku klesá počet obyvateľov, čo sa prejavuje tendenciou starnutia obyvateľstva a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby, najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Len nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny môže udržiavať index starnutia v želateľných medziach.

Podľa údajov z demografie obyvateľstva máme tieto údaje:

Rok /počet obyvateľov	predproduktívny vek/%	produktívny vek/ %	poproduktívny vek / %
2001 / 1172	212 / 18,10 %	730 / 62,30 %	230 / 19,60 %
2011 / 1184	204 / 17,23 %	755 / 63,77%	225 / 19,00 %
2017 / 1165	196 / 16,82 %	692 / 59,40 %	277 / 23,78 %

Základné sociálne služby podľa potrieb občanov sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek na zabezpečenie:
 - a) poskytovanie sociálnej služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia,
 - b) nepriaznivého zdravotného stavu,
 - c) dovŕšenia dôchodkového veku,
 - d) terénnej sociálnej služby
- rozšírenie bytovej výstavby – podpora opráv existujúcich obydľí
- vyriešiť bezpariérovosť v obci
- zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení
- vypracovať a schváliť chýbajúcu miestnu legislatívu v oblasti sociálnych služieb
- zabezpečenie terénnej sociálnej opatrovateľskej služby
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu
- podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce

4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti

Silné stránky:

- právo na poskytnutie sociálnych služieb je zaručené rovnako všetkým občanom
- záujem komunity obce a jej oficiálnych zložiek o rozvoj sociálnej oblasti
- vlastná legislatívna činnosť samosprávnych orgánov umožňujúca úpravu niektorých oblastí sociálnych služieb podľa špecifických potrieb a podmienok komunity
- pokoj vidieckeho prostredia
- dobrá spolupráca obecného úradu so školskými zariadeniami
- existencia pedagogického dozoru v obci
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- udržiavané staré zvyky a tradície obce
- aktívne spoločenské organizácie
- existencia miestnej organizácie seniorov

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nedostatočný počet zariadení s bezbariérovým prístupom
- nepostačujúci počet kvalifikovaných pracovníkov pri zabezpečovaní poskytovania sociálnych služieb
- nedostatočná podpora tvorby pracovných miest pre uchádzačov o zamestnanie v oblasti sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia
- nepriaznivý demografický vývoj
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a neverejných poskytovateľov
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- vzdelania a rekvalifikácie dospelých občanov použiteľných pre trh práce
- preventívne programy pre občanov so závislosťami
- v prípade potreby zabezpečiť financie na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi
- v prípade potreby zabezpečiť dotáciu z ÚPSVaR pri stravovaní sociálne odkázaných detí v školskej jedálni

Ohrozenia:

- z dôvodu zvyšovania nákladovosti sociálnych služieb riziko zvyšovania úhrad a riziko znižovania kvality
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných oblastí
- nefunkčnosť systému sociálnych služieb z dôvodu nedostatočnej realizácie kompetencií obce v tom aj na zabezpečenie sociálnych služieb
- nárast počtu kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nedostatok finančných prostriedkov na samosprávnej úrovni na výkon kompetencií obce na zabezpečenie sociálnych služieb
- postoje a predsudky zo strany zamestnávateľov pri poskytovaní pracovných príležitostí znevýhodneným sociálnym skupinám komunity
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za sociálne služby
- hospodárska kríza
- zvyšovanie segregácie a chudoby

5. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

5.1. Priority rozvoja sociálnych služieb

Priorita č. 1: Prechod z inštitucionálnej na komunitnú staroslivosť, s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín v rámci podpory sociálnych služieb.

Vízia: Sieťované sociálne služby v komunite, dostupnosť rôznych druhov a foriem komunitných sociálnych služieb. Seniori, osoby so zdravotným postihnutím a nepriaznivým zdravotným stavom žijúce v obci sú v čo najväčšej miere samostatné a nezávislé, je podporovaná ich snaha maximálne sa začleniť do spoločenského života, stať sa plnohodnotnými členmi spoločenského života, ako aj sa zamestnať a pracovať, vzdelávať sa a aktívne využívať svoj voľný čas.

Hlavný cieľ: Vysoká kvalita dôstojného a zmysluplného života osôb so zdravotným postihnutím, nepriaznivým zdravotným stavom a seniorov žijúcich na území obce.

Opatrenie 1.1. Výstavba nízkokapacitného zariadenia pre seniorov (6 max. 12 príjimatel'ov)

Aktivity:

- zistiť priestorové, technické, personálne podmienky a prevádzkové náklady, v prípade potreby vypracovať projekt a projektovú dokumentáciu
- naviazať spoluprácu s VÚC a ďalšími poskytovateľmi sociálnych služieb

Zodpovednosť: Obec Čalovec, organizácie príslušné vykonávať služby uvedeného charakteru na území obce Čalovec

Časový plán: 2024-2030

Rozpočet: investor, granty, EšaIF, dotácie MPSVR SR (úhrady od klientov)

Opatrenie 1.2. Zriadenie denného stacionára

Aktivity:

- zistiť priestorové, technické, personálne podmienky a prevádzkové náklady, v prípade potreby vypracovať projekt a projektovú dokumentáciu
- naviazať spoluprácu s VÚC a ďalšími poskytovateľmi sociálnych služieb

Zodpovednosť: Obec Čalovec, organizácie oprávnené vykonávať služby uvedeného charakteru na území obce Čalovec

Časový plán: 2024-2030

Rozpočet: investor, granty, EšaIF, dotácie MPSVR SR (úhrady od klientov)

Opatrenie 1.3. Poskytovanie domácej opatrovateľskej služby

Aktivity:

- zistiť potrebu rozšírenia poskytovania domácej opatrovateľskej služby
- kapacitne posilniť počet opatrovateľiek
- zabezpečiť vedenie agendy na obecnom úrade
- sledovať možnosti viaczdrojového financovania – nenávratný finančný príspevok na OS

Zodpovednosť: Obec Čalovec

Časový plán: 2024-2030

Rozpočet: Obec Čalovec, zdroje z operačných osí, výziev a Štrukturálnych fondov EÚ (úhrady od klientov)

Opatrenie 1.4. Poskytovanie stravovacej služby pre cieľovú skupinu

Aktivity:

- monitoring záujmu o donášku stravy do domácnosti klienta
- nadviazať spoluprácu s vývarovňou alebo jedálňou v blízkom okolí

Zodpovednosť: Obec Čalovec

Časový plán: 2024-2030

Rozpočet: Obec Čalovec, dotácia MPSVR SR na nákup auta na rozvoz stravy, klienti

Priorita č. 2: Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti

Vízia: Dostupnosť ošetrovateľskej starostlivosti v relevantných druhoch sociálnych služieb, a to nielen sociálnych služieb podmienených odkázanosťou, organizovaných pobytovou formou, ale aj ošetrovateľskej starostlivosti v rámci ambulantnej a terénnej formy sociálnych služieb. Poskytovanie integrovanej sociálno-ošetrovateľskej starostlivosti u osobitných cieľových skupín – napríklad u starších osôb s pridruženými duševnými poruchami či u osôb s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom.

Hlavný cieľ: Časová, vecná a finančná dostupnosť a udržateľnosť potrebnej pomoci pre občana odkázaného na dlhodobú sociálno-zdravotnú starostlivosť, kvalita života ovplyvnená kvalitou a komplexnosťou starostlivosti prispôsobujúcou sa zdravotným a sociálnym potrebám jednotlivca.

Opatrenie 2.1. Sledovanie výziev, zapojenie a realizácia projektu v rámci reformy dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti vrátane paliatívnej v zmysle “Plánu obnovy a odolnosti SR”

Zodpovednosť: Obec Čalovec

Časový plán: 2024-2030

Rozpočet: Obec Čalovec, NFP, granty, dotácie MPSVR SR

Priorita č. 3: Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasť systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.

Vízia: Kvalitná starostlivosť o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby pri komplementarite jednotlivých segmentov starostlivosti (rodiny, širšieho podporného kruhu v komunite, komunitného dobrovoľníctva, formálnych služieb, atď.). Osobitná verejná podpora a posudzovanie špecifických „potrieb“ pre poskytovanie takejto podpory.

Hlavný cieľ: Podpora tejto cieľovej skupiny v oblasti podporných a odľahčovacích programov (služieb), zosúladovania starostlivosti a práce, ochrany v oblasti pracovno-právnej, dodatkovej zdravotnej starostlivosti, v oblasti zvyšovania kompetencií v oblasti neformálnej starostlivosti (vzdelávania, tréningov, kurzov), technickej vybavenosti a podobne, pre jej kvalitné zabezpečovanie. Posilnenie reálnych podmienok pre uplatňovanie práva osôb odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby vybrať si druh a formu podpory/pomoci, prostredie a poskytovateľa starostlivosti/sociálnej služby prostredníctvom zavedenia príspevku na starostlivosť podľa stupňa odkázanosti.

Opatrenie 3.1. Sledovanie výziev, zapojenie a realizácia projektov v rámci reformy dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti vrátane paliatívnej v zmysle “Plánu obnovy a odolnosti SR”

Zodpovednosť: Obec Čalovec

Časový plán: 2024-priebežne

Rozpočet: Obec Čalovec, NFP, granty, dotácie MPSVR SR

Priorita č. 4: Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb

Vízia: Vysoká kvalita sociálnych služieb ako nástroja pre zvyšovanie úrovne bezpečnosti a stability poskytovaných sociálnych služieb, ako aj pre zabezpečenie kvalitných komunitných služieb v rámci transformácie inštitucionálnej starostlivosti smerom ku sociálnym službám komunitného charakteru.

Hlavný cieľ: Systematické zabezpečovanie, udržiavanie a zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Zodpovednosť: Obec Čalovec

Časový plán: pretrvávajúca, tiež súčasná plánovaná a realizačná úloha

6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Čalovec úzko participuje na PHSR obce Čalovec. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci. Časový plán popisuje aktivity, ktoré je potrebné realizovať pre naplnenie cieľov a opatrení. Určuje termín realizácie, zodpovedné subjekty a predpokladané zdroje financovania.

6.1. Finančné podmienky

t.j. určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho úzmeného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity. Rozpočet na zabezpečenie sociálnych služieb v obci schvaľuje obecné zastupiteľstvo podľa potreby.

Obec Čalovec v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení.

Zákonom č. 280/2019 Z.z. sa prijali zmeny a s účinnosťou od 1.10.2019 sa upravili podmienky finančnej podpory neverejných poskytovateľov z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby, výška tohto finančného príspevku sa neznižuje o príjem z úhrady ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia a skutočne dosiahnuté príjmy z platenia úhrad za sociálnu službu poskytovanú neverejným poskytovateľom.

7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Tento plán sa bude priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie.

Je dôležitá účasť na komunitnom plánovaní formou písomných návrhov občanov, účasť obyvateľov obce na verejných zhromaždeniach, na ktorých môžu vyjadriť svoj názor v oblasti sociálnej sféry.

Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce. Obecné zastupiteľstvo obce Čalovec jedenkrát ročne prerokuje správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce následne aj možnosť zahrnutia požiadaviek do rozpočtu obce podľa potrieb a možností.

8. Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú obyvatelia a tiež orgány obce. Od občanov sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb a od orgánov obce sa očakáva podpora požiadavkám občanov vo sfére sociálnych služieb a teda aj komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii v komunitnom plánovaní:

- písomné návrhy občanov
- ústne návrhy občanov
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.
-

Komunitný plán možno meniť:

- 1) ak sa zmenia priority
- 2) získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- 3) nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb
- 4) po uplynutí plánovaného obdobia.

9. Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce

V súčasnosti obec Čalovec poskytuje nasledovné sociálne služby:

IČO : 00306401 , ID: 3926417

§ 41 Opatrovateľská služba

Poskytovaná služba je zapísaná v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja obcou Čalovec a je v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Čalovec, ako aj s Komunitným plánom sociálnych služieb obce Čalovec.

Záver:

Sociálna služba je činnosť poskytovaná ľuďom v nepriaznivej situácii, podpora pri sociálnom začleňovaní a ochrane pred sociálnym vylúčením s cieľom umožnenia ich zapojenia do bežného života spoločnosti. Komunitné plánovanie by malo dať odpoveď na otázky: „ Koľko a aké služby bude potrebné v danej komunite vytvoriť, ako majú byť lokalizované, aké ľudské a finančné zdroje sú k dispozícii?“. Určitým prínosom štátu je vytváranie legislatívneho rámca na presun kompetencií v danej oblasti, negatívum je v nedostatočnom pokrytí daného zámeru finančnými prostriedkami zo strany štátu. Obec musí často využívať aj iné zdroje financovania.

Je na samospráve, ako zabezpečí svoje poslanie vytvoriť pre občanov miesto pre dôstojný a plnohodnotný život.

Čalovec, júl 2024

Dokument bol prerokovaný a schválený Obecným zastupiteľstvom Čalovec dňa 27.8.2024, scválený uznesením č. 184/10/2608/2024.

Zoltán Molnár
starosta obce